سفر وزیر امور خارجه فدراسیون روسیه به تهران در میانه جنگ منطقه‌ای، وضعیت تنگه هرمز و بازآرایی قدرت‌های بزرگ واکاوی شد

معماری پسا آمریکایی در دستور کار

گروه سیاسی

فرود هواپیمای سرگئی لاوروف در فرودگاه مهرآباد تهران در روز دوشنبه بیست و هفتم مهرماه هزار و چهارصد و پنج، صرفاً یک دیدار متعارف دیپلماتیک در تقویم روابط دوجانبه ایران و روسیه نبود. دیپلمات کهنه‌کار کرملین در حالی برای نخستین بار از فوریه سال دو هزار و بیست و پنج میلادی گام به پایتخت ایران گذاشت که منطقه غرب آسیا در کانون یکی از پیچیده‌ترین و التهاب‌آمیزترین ادوار تاریخی خود قرار گرفته است. سایه سنگین جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران، گره کور امنیتی و اقتصادی در آبراه راهبردی تنگه هرمز، احتمال ازسرگیری درگیری‌های نظامی گسترده و درعین حال، تکاپوی پنهان و آشکار قدرت‌های بزرگ برای تعریف مجدد حوزه‌های نفوذ در نظم در حال گذار جهانی، به این سفر وزنی فراتر از بیانیه‌های رسمی بخشید. لاوروف در حالی از منامه، پایتخت بحرین و محل برگزاری نهمین نشست گفت‌وگوی راهبردی روسیه وشورای همکاری خلیج‌فارس، مستقیماً عازم تهران شد که دریک دست پرونده مطالبات و نگرانی‌های پایتخت‌های عربی را داشت و در دست دیگر، ایده بی‌سابقه‌ای را برای ترکیب طرح‌های مسکو، تهران و پکن جهت معماری امنیت جمعی خلیج فارس حمل می‌کرد؛ پیشنهادی که اکنون دستگاه دیپلماسی و ساختار تصمیم‌گیری ایران را در برابر یکی از سرنوشت‌سازترین دوراهی‌های راهبردی خود قرار داده است.

دیپلماسی در میانه آتش؛ سه سطح تحلیل از یک سفر پرابهام

برای درک دقیق و همه‌جانبه آنچه در جریان سفر بیست‌وهفتم و بیست‌وهشتم مهرماه سرگئی لاوروف به تهران گذشت، ناگزیریم سه لایه متمایز اما درهم تنیده را از یکدیگر تفکیک نماییم. لایه نخست، واقعیت‌های عینی و رخدادهایی است که در جریان مذاکرات فشرده وزیر خارجه روسیه با سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه، و مسعود پزشکیان، رئیس جمهور ایران، به وقوع پیوست. لایه دوم، اهداف، انگیزه‌ها و محاسباتی است که با تکیه برشواهد موجود و تحرکات پیرامونی می‌توان به کرملین نسبت داد؛ ولایه سوم، پیامدها، مخاطرات وسناریوهایی است که هنوز در مرحله احتمال قرار دارند و تحقق آن‌ها در گرو کنشگری یا انفعال تهران در هفته‌های حساس پیش رو خواهد بود.

اهمیت زمانی این سفر زمانی روشن‌تر می‌شود که خط سیر حرکت لاوروف را به دقت مرور کنیم. او روز یکشنبه بیست‌وششم مهرماه برابر با هجدهم اکتبر